

Suomi — IMF:n neljännen sopimusartiklan mukainen konsultaatio vuonna 2018

Yhteenveto lausunnosta

Suomen talouden elpyminen jatkuu kolmatta vuotta peräkkäin, ja työttömyysaste on laskenut alimmilleen sitten vuoden 2011. Suomen kasvun odotetaan olevan 2,8 % vuonna 2018. Ensi vuonna kasvu kuitenkin todennäköisesti hidastuu kansainvälisen kysynnän vähenemisen ja rahoitusolojen tiukentumisen vuoksi. Näihin näkymiin liittyy arvioitua hitaamman kasvun riskejä, jotka johtuvat esimerkiksi protektionismin lisääntymisestä. Pitkällä aikavälillä Suomen talous kasvaa todennäköisesti hitaammin kuin viime aikoina, ellei tuottavuuden kasvu nopeudu pysyvästi.

Suomen talouden dynaamisuutta olisi siten lisättävä. Viimeaikaiset uudistukset ovat parantaneet Suomen viennin kustannuskilpailukykyä ja vahvistaneet osaltaan työllisyyden kasvua. Työtä on kuitenkin vielä tekemättä: joillakin alueilla työttömyysaste on sitkeästi pysytellyt suurena, huolimatta lukuisista avoimista työpaikoista toisilla alueilla. Lisäksi tuottavuuden kasvu on edelleen hitaampaa kuin ennen kriisiä – talouden vahvasta elpymisestä huolimatta.

Uudistusten tulisi kohdistua työmarkkinoiden dynaamisuuden lisäämiseen, mutta samalla niiden olisi ylläpidettävä vahvaa turvaverkkoa. Palkkojen paikallista sopimista on joustavoitettava, ja työttömyysetuuksia on muutettava niin, että ne lisäävät työttömien halukkuutta työnhakuun pian työttömäksi jäämiseen jälkeen. Työvoiman alueellisen liikkuvuuden lisäämiseksi saatetaan tarvita muita politiikkatoimia.

Kasvun todennäköisen hidastumisen vuoksi Suomen on jatkettava finanssipoliittisten puskureiden jälleenrakentamista. Vuoden 2019 budjetti viittaa finanssipolitiikan maltilliseen kiristymiseen. Vastaisuudessa finanssipolitiikassa on keskityttävä julkisten menojen vaikuttavuuden parantamiseen ja potentiaalista kasvua lisääviin politiikkatoimiin.

Suomen rahoitusjärjestelmä on terveellä pohjalla. Viranomaisten on edelleen seurattava tarkasti pankkien vastuita kiinteistömarkkinoilla. Suomen pankkisektorin koko on kasvanut huomattavasti Nordean siirrettyä pääkonttorinsa äskettäin Suomeen. Muutto asettaa valvonnalle lisää vaatimuksia. Samoin se korostaa, että on tärkeää jatkaa pohjoismaisten viranomaisten tiivistä yhteistyötä ja kriiseihin varautumista. Myös kotitalouksien velkaantuneisuuteen on kiinnitettävä huomiota. Lainanottajien aseman turvaamiseksi viranomaisilla olisi hyvä olla nykyistä enemmän ns. makrovakausriskien sekä käytettävissä nykyistä tarkempia tietoja, esimerkiksi kattavasta positiivisesta luottorekisteristä. Kulutusluottojen kasvu herättää kysymyksiä siitä, ovatko kaikki lainanottajat riittävän tietoisia lainaehdoistaan – viranomaisten olisi harkittava kuluttajansuojan lisäämistä.